

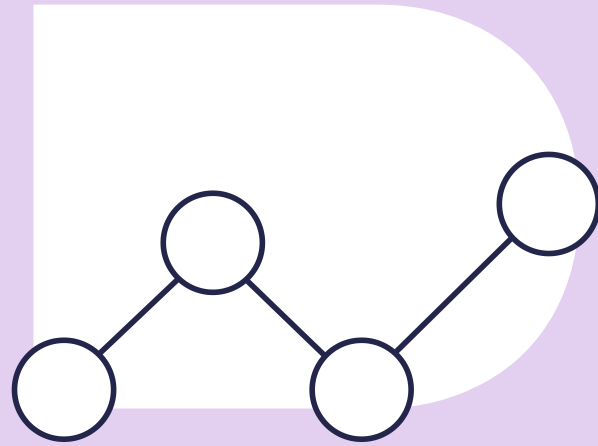
Tv-ohjelmien ja elokuvien käyttöselvitys 2024

Perusopetus, lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

Tiivistelmä tutkimuksen tuloksista 13.2.2025

Tv-ohjelmien ja elokuvien opetuskäyttöselvitys 2024

- Opetushallitus, Audiovisual Producers Finland – APFI ja Kopiosto selvittivät tv-ohjelmien ja elokuvien esittämistä ja tallentamista opetuskäytössä peruskouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena keväällä 2024.
- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, kuinka paljon ja minkälaisia tv-ohjelmia ja elokuvia perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa sekä ammatillisessa koulutuksessa esitetään ja tallennetaan.
- Otoksessa oli mukana yhteensä 500 oppilaitosta, ja tutkimuksen kohdejoukkona oli opetushenkilöstö. Opetushenkilöstöä pyydettiin vastaamaan internetkyselyyn helmi-toukokuun välisenä aikana.
- Kyselyyn vastasi yhteensä 1609 opettajaa, koulunkäynnin ohjaajaa tai avustajaa (jäljempänä 'opettaja').
- Tutkimuksen tilastollisen analyysin teki Jan-Otto Malmberg / Oy StrataMax Ab. Tutkimus valmistui marraskuussa 2024.

Tutkimuksen päätulokset

Tv-ohjelmien ja elokuvien esittäminen ja tallentaminen opetuksessa

	Esittäminen		Tallentaminen	
Tapahtuminen lukumäärä / vuosi 2024 (2021)	18,68 (20,36)		0,16 (0,15)	
Keskivirhe	6,4 %		57,4 %	
95 % luottamusväli (2024)	Alaraja 16,39	Yläraja 21,06	Alaraja 0,04	Yläraja 0,38

- Opettaja esittää vuodessa keskimäärin 18,68 kertaa tv-ohjelmaa tai elokuvaa opetuksessa ja tallentaa 0,16 kertaa tv-ohjelmaa tai elokuvaa opetusta varten.
- Peruskouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa esitetään tv-ohjelmaa tai elokuvaa opetuskäytössä vuoden aikana arviolta yhteensä 1 707 100 kertaa ja tallennetaan arviolta 14 900 kertaa.

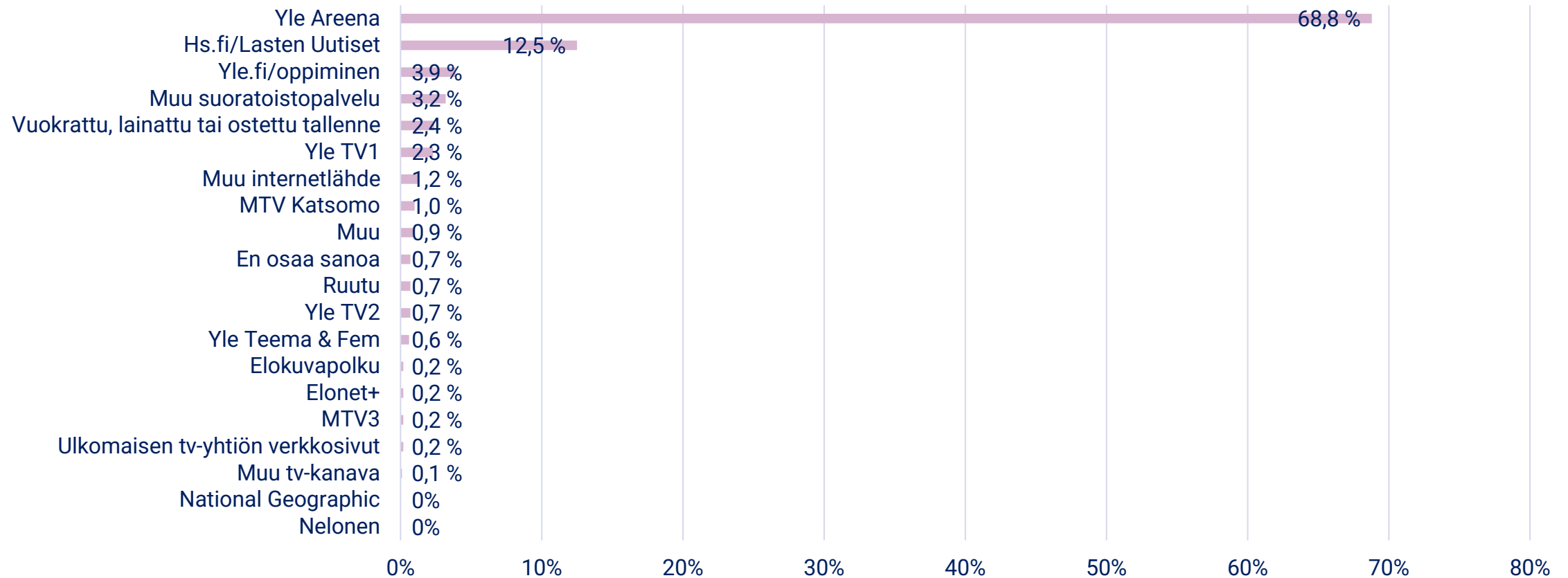
Tv-ohjelmien ja elokuvien esittäminen

Tv-ohjelmien ja elokuvien esittäminen opetuksessa

- Opettaja esittää keskimäärin 18,68 kertaa tv-ohjelmaa tai elokuvaa opetuksessa peruskouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.
- Tv-ohjelma tai elokuva esitettiin opetuksessa keskimäärin yhdellä esityskerralla 15,3 henkilölle.
- Yleisimmin ohjelma tai elokuva esitettiin Yle Areenasta (68,8 % esityskerroista eli noin 935 000 esityskertaa). Seuraavaksi yleisimmin käytettyjä olivat Hs.fi/Lasten Uutiset sekä Yle.fi/oppiminen - sivustot. Yleisimmin esitettyjä ohjelmia olivat dokumenttiohjelmat, lasten- ja nuorten ohjelmat sekä uutisohjelmat.
- 82,4 % vastaajista esitti tv-ohjelman tai elokuvan opetettavan asian havainnollistamiseksi, taustoittamiseksi tai opetuksen rikastuttamiseksi. Tämä on yhteensä noin 1,4 milj esityskertaa. 13,9 % vastaajista esitti tv-ohjelman tai elokuvan oppijoiden palkitsemiseksi. Tämä on noin 236 000 esityskertaa. Muita tarkoituksia tv-ohjelmien tai elokuvien esittämiseen olivat esimerkiksi kielen oppiminen ja mediakasvatus.
- Vastaajista 50,7 % esitti koko tv-ohjelman tai elokuvan (n. 868 000 kertaa) ja 49,3 % esitti vain osan tv-ohjelmaa tai elokuvaa (n. 833 000 kertaa).

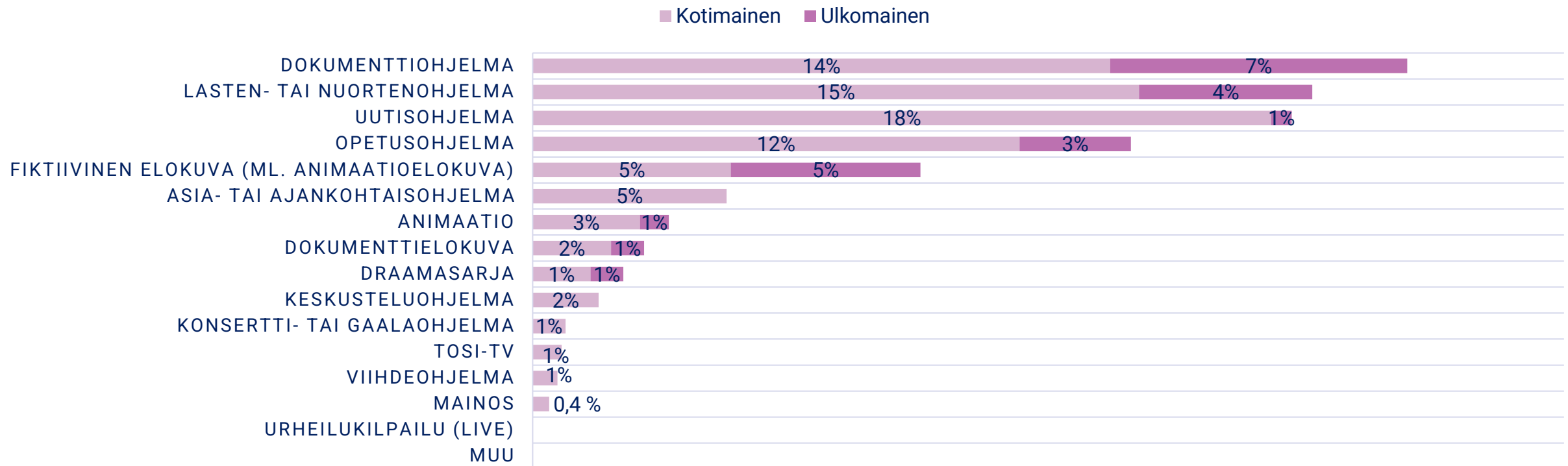
Tv-ohjelmien ja elokuvien esittäminen

Mistä lähteestä esität tv-ohjelman tai elokuvan?

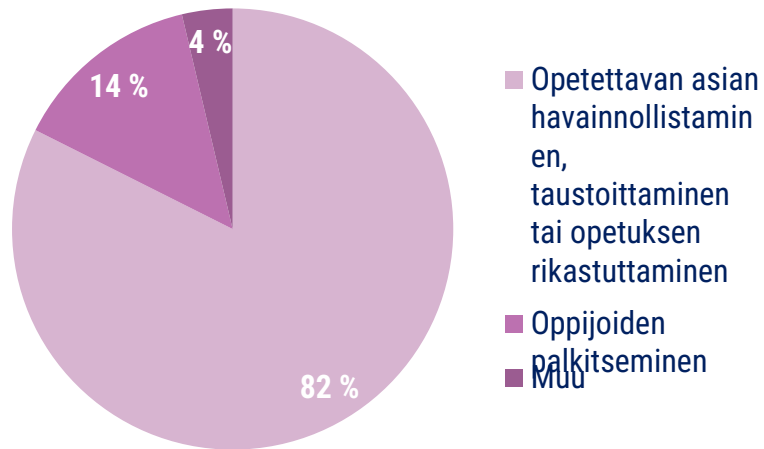
Tv-ohjelmien ja elokuvien esittäminen

Mikä tyyppinen esittämäsi tv-ohjelma tai elokuva oli? Oliko se kotimainen vai ulkomainen?

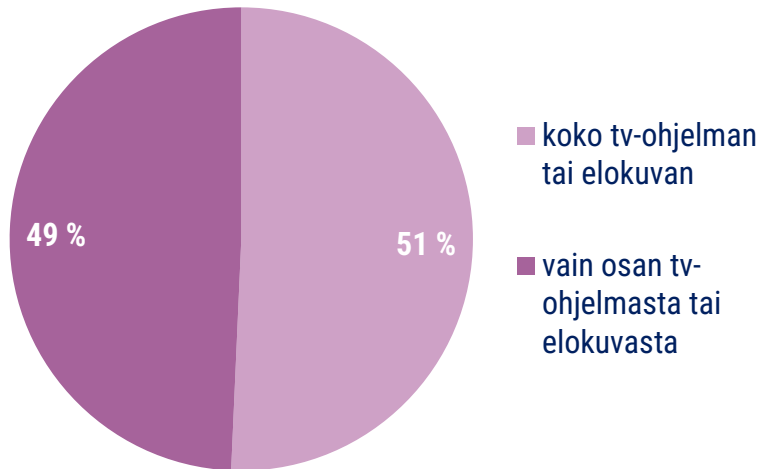

Tv-ohjelmien ja elokuvien esittäminen

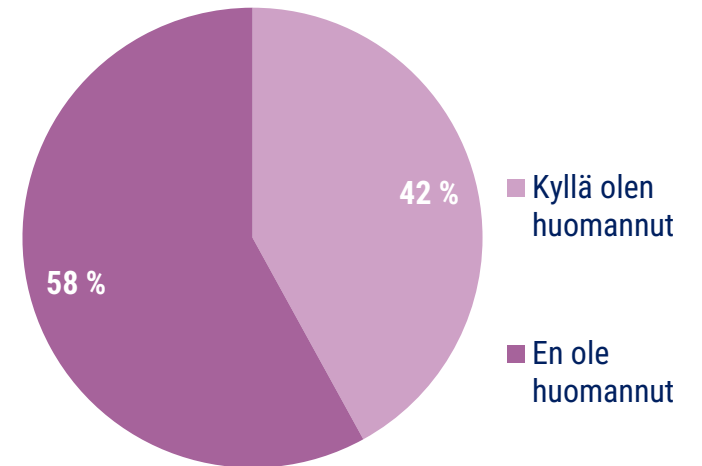
Tv-ohjelman tai elokuvan esittämisen tarkoitus

Esititkö koko tv-ohjelman tai elokuvan vai vain sen osan?

Oletko huomannut, että jokin ohjelma ei ollut saatavilla suoratoistopalvelussa, kun olisit halunnut esittää sen opetuksessa?

Muita tarkoituksia olivat esim. kielen oppiminen ja mediakasvatus.

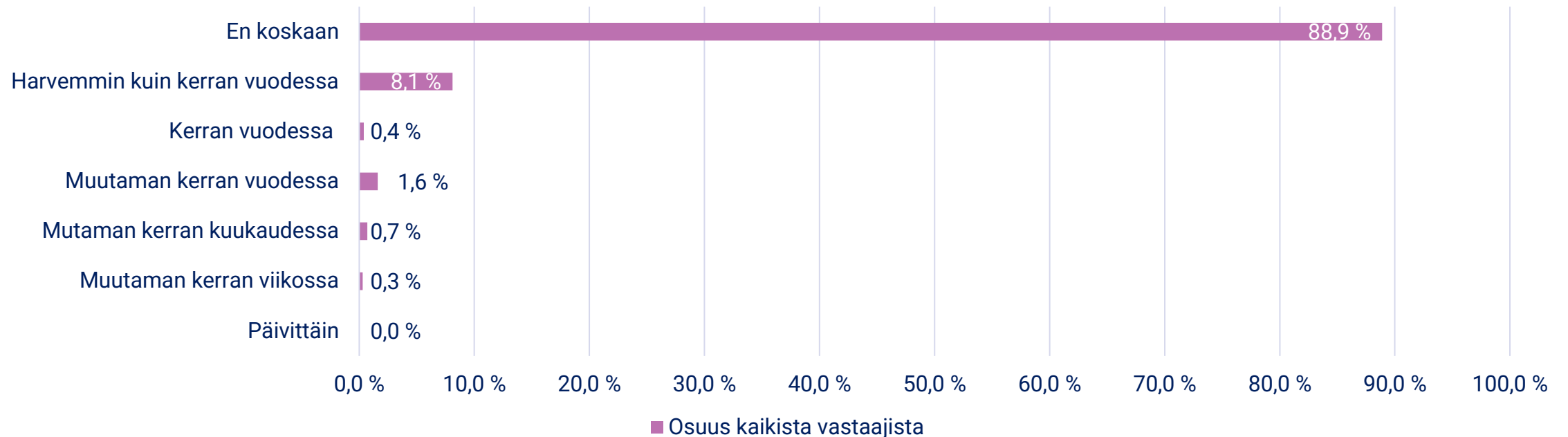
Tv-ohjelmien ja elokuvien tallentaminen

Tv-ohjelmien ja elokuvien tallentaminen opetusta varten

- Tv-ohjelmien tai elokuvien tallentaminen opetuksessa on hyvin harvinaista. 88,9 % vastaajista ei koskaan tallenna tv-ohjelmia tai elokuvia opetuskäyttöön. Kuitenkin 3 % vastaajista ilmoitti tallentavansa ainakin kerran vuodessa. 8,1 % vastaajista ilmoitti tallentavansa tv-ohjelmia tai elokuvia opetuskäyttöön harvemmin kuin kerran vuodessa.
- 69,9 % vastaajista, jotka eivät tallenna koskaan ohjelmia opetuskäyttöön ilmoitti, että heille riittää maksuttomissa suoratoistopalveluissa olevat ohjelmat ja 14,2 % ilmoitti, etteivät he käytä tv-ohjelmia tai elokuvia opetuksessa. 8,2 % vastaajista ilmoitti, että tallentaisivat tv-ohjelmia tai elokuvia, jos heillä olisi tallennusväline.
- Koska tv-ohjelmien ja elokuvien tallentamista koskevia vastauksia saatiin hyvin vähän, lähempi tarkastelu siitä, miltä tv-kanavilta, minkä tyyppisiä ohjelmia ja mihin tallennusalustalle tai -palveluun niitä tallennettiin ei ole tilastollisesti tarkoituksenmukaista.

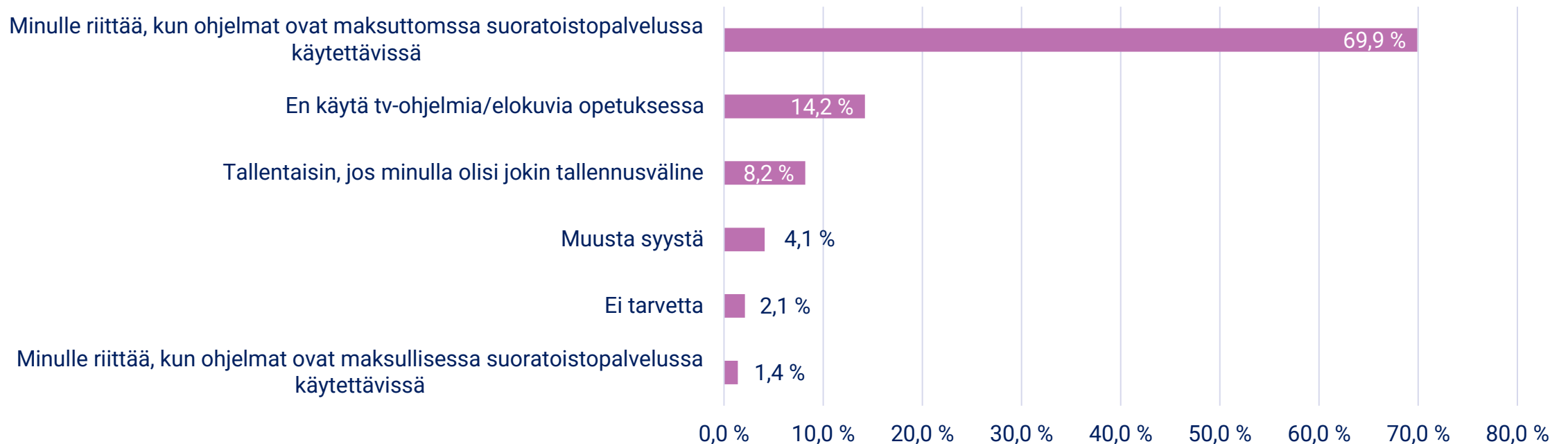
Tv-ohjelmien tai elokuvien tallentaminen

Kuinka usein yleensä tallennat tv-ohjelmia tai elokuvia opetusta varten?

Miksi tv-ohjelmia tai elokuvia ei tallenneta

Kerroit, ettet tallenna tv-ohjelmia tai elokuvia tv-lähetyksestä opetusta varten. Miksi?

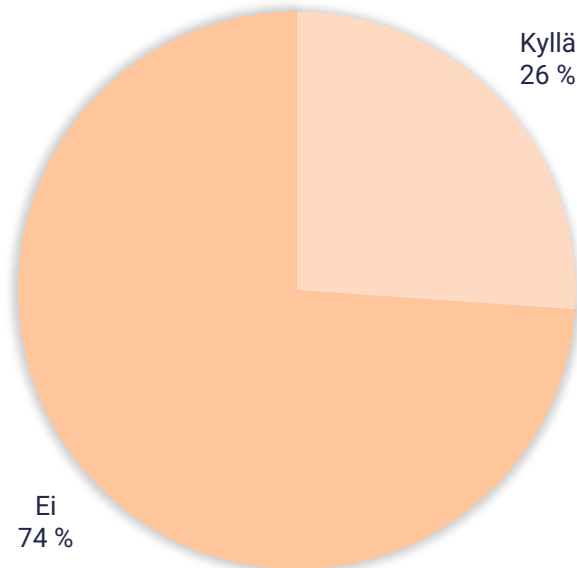

Henkilökohtaisen tallennuspalvelun käyttö opetuksessa

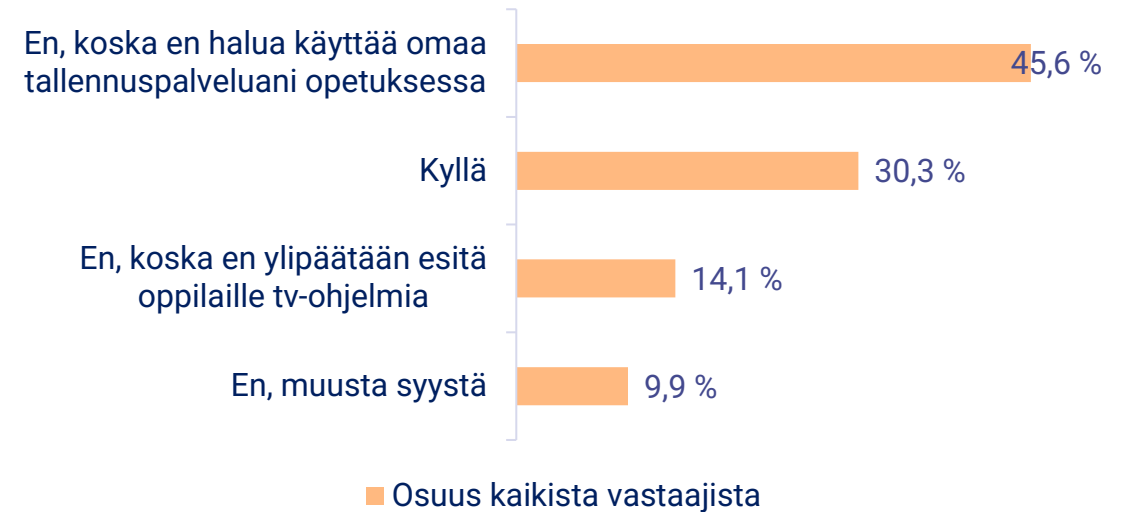
- Henkilökohtaiseen tallennuspalveluun tallennettujen ohjelmien esittäminen opetuksessa ei ole tällä hetkellä luvallista. 30,3 % vastaajista ilmoitti, että esittäisi ohjelmia henkilökohtaisesta tallennuspalvelustaan, jos se olisi luvallista.
- Vastaajista 45,6 % ilmoitti, etteivät halua käyttää omaa palveluaan opetuskäytössä. 9,9 % ilmoitti muun syyn sille, etteivät esittäisi ohjelmia omasta tallennuspalvelustaan. Muiksi syiksi vastaajat kertoivat mm. sen, että esittäminen opetuksessa ei ole käyttöehtojen mukaan luvallista, että he eivät halua sekoittaa henkilökohtaisia palveluita työhön, että heillä ei ole tällaista palvelua käytössä tai eivät aio hankkia tällaista palvelua, että he eivät koe tarpeelliseksi tällaisen palvelun käyttöä opetuksessa tai että he kokevat Yle Areenan riittäväksi opetuksessa.
- 26,1 %:lla vastaajista oli yksityisessä käytössään operaattoreiden tarjoama tallennuspalvelu (esim. Elisa Viihde, Telia Play tai DNA TV).

Henkilökohtaisen tallennuspalvelun käyttö opetuksessa

Onko sinulla yksityisessä käytössäsi operaattoreiden tallennuspalvelu?

Esittäisitkö opetuksessasi ohjelmia omasta tallennuspalvelustasi, jos se olisi tulevaisuudessa luvallista?

Muiksi syiksi vastaajat ilmoittivat mm. sen, että se ei ole käyttöehtojen mukaan luvallista tai että he eivät halua sekoittaa henkilökohtaisia palveluita työhön.

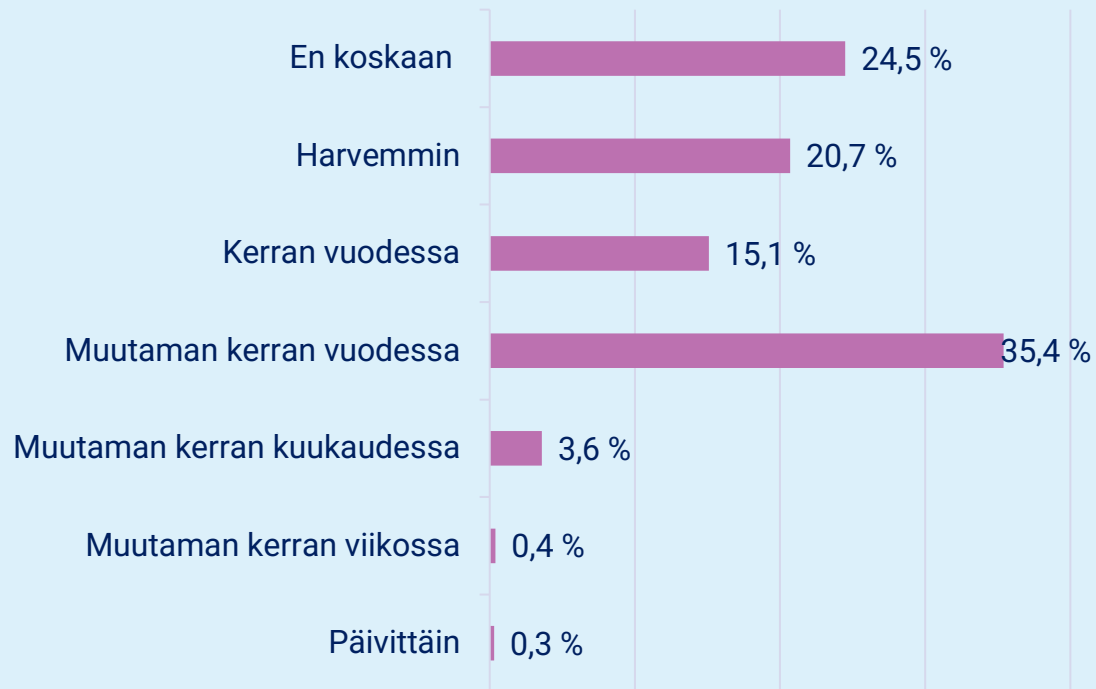
Elokuvien esittäminen

Elokuvien esittäminen opetuksessa

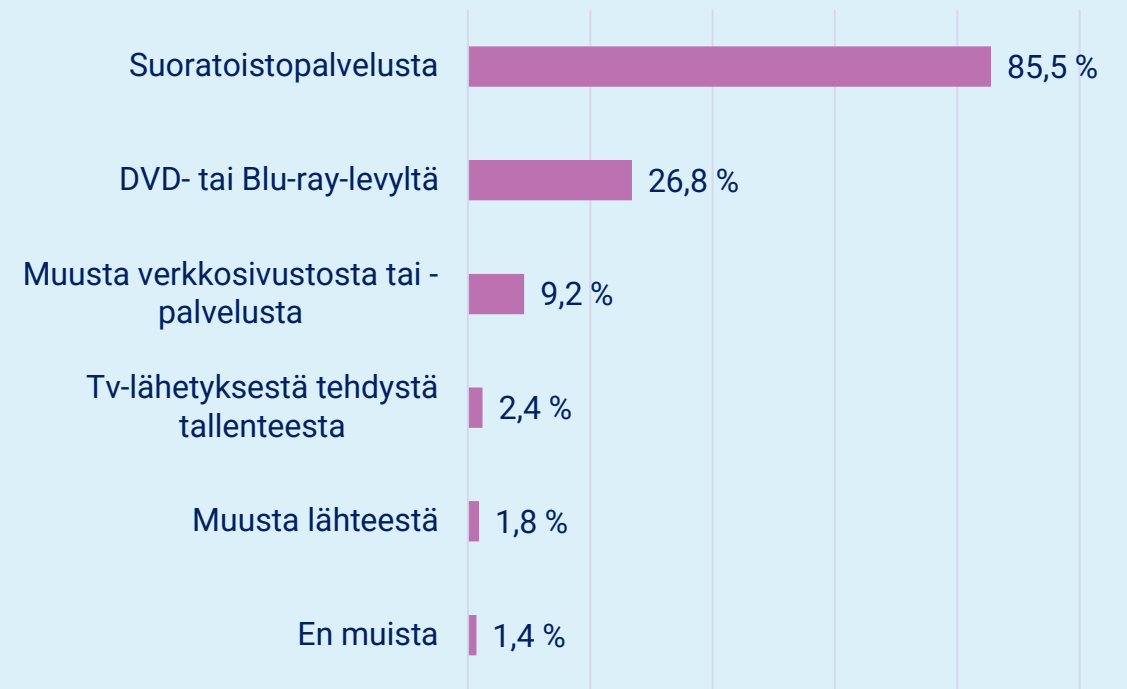
- 39,7 % vastaajista esittää elokuvia opetuksessa ainakin muutaman kerran vuodessa. 15,1 % vastaajista esittää elokuvia kerran vuodessa. 24,5 % vastaajista ei esitä koskaan elokuvia opetuksessa. 64 % vastaajista, jotka olivat esittäneet ainakin kerran vuodessa elokuvan, ilmoitti esittäneensä koko elokuvan.
- Elokuvia esitetään yleisimmin suoratoistopalveluista (85,5 %) tai DVD- tai Blu-ray-levyltä (26,8 %).
- Elokuvien esittäminen ei sisälly Opetushallituksen peruskouluille, lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille hankkimaan tv-ohjelmien käyttölupaan, minkä vuoksi elokuvien esittämiseen opetuksessa oppilaitoksen tulee hankkia erillinen käyttölupa. 68,7 % vastaajista ei tiennyt tai osannut sanoa, onko heidän oppilaitoksella elokuvien esittämisslupa.
- Viimeisen vuoden aikana elokuvia oli esitetty useimmin Yle Areenasta (88,3 %), YouTubesta (18,5 %) ja Netflixistä (18,4 %).
- 46,3 % vastaajista ilmoitti, etteivät käyttäisi henkilökohtaisia tunnuksiaan maksullisiin suoratoistopalveluihin elokuvien esittämiseen opetuksessa. Yleisimpinä syinä mainittiin, että ei haluta käyttää yksityisiä tunnuksia opetuksessa, että tämä ei ole luvallista käyttöehtojen mukaan, tietoturvasyyt, että työnantajan on järjestettävä työvälineet, että ei ole tarvetta esittää elokuvia opetuksessa tai että ei käytä suoratoistopalveluita.

Elokuvien esittäminen opetuksessa

Kuinka usein yleensä esität elokuvia opetuksessa?

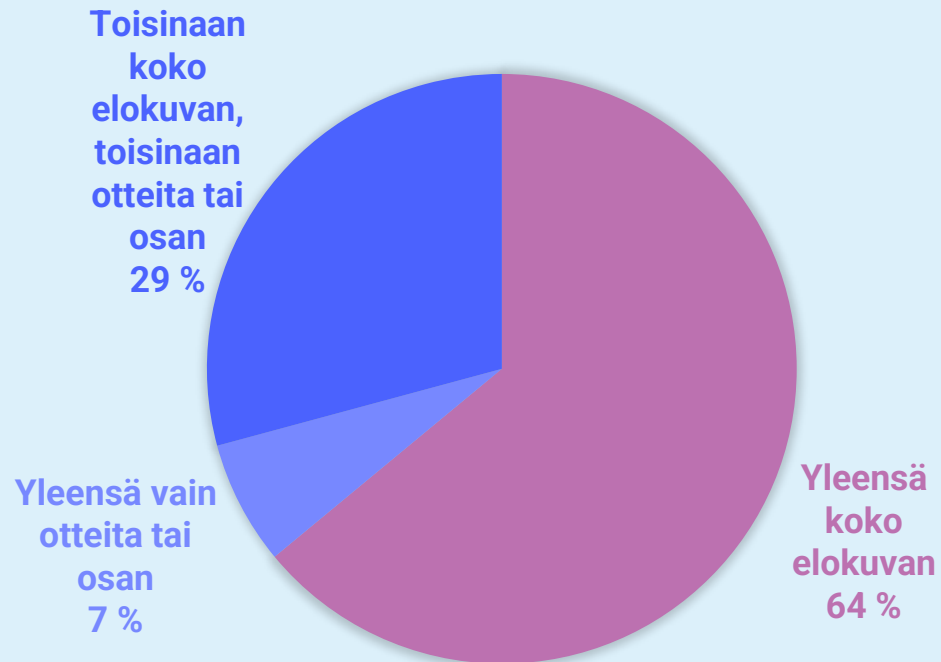

Mistä lähteistä yleensä esität elokuvia?

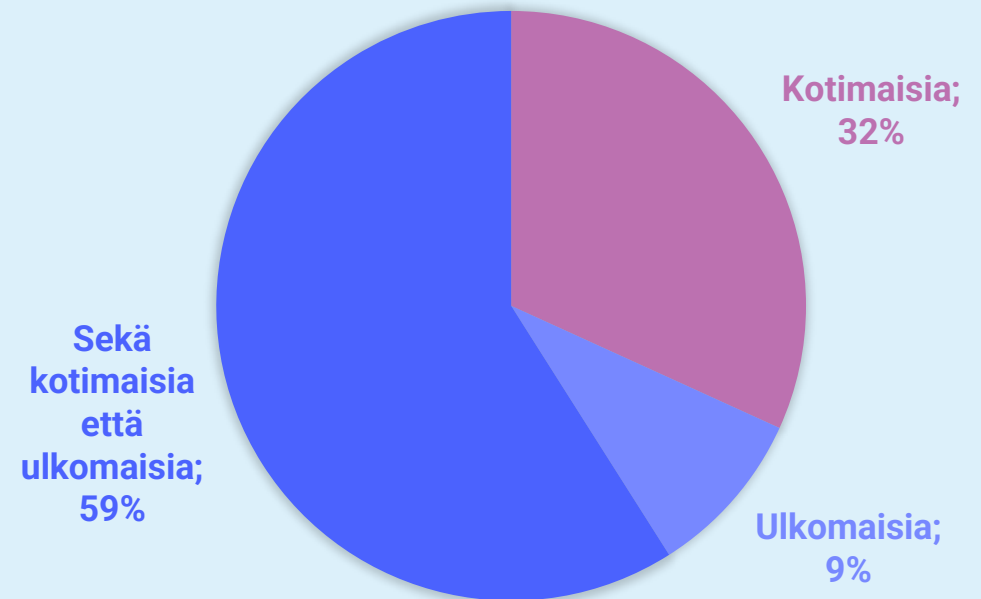

Elokuvien esittäminen opetuksessa

Esitkö yleensä koko elokuvan vai vain otteita tai osan siitä?

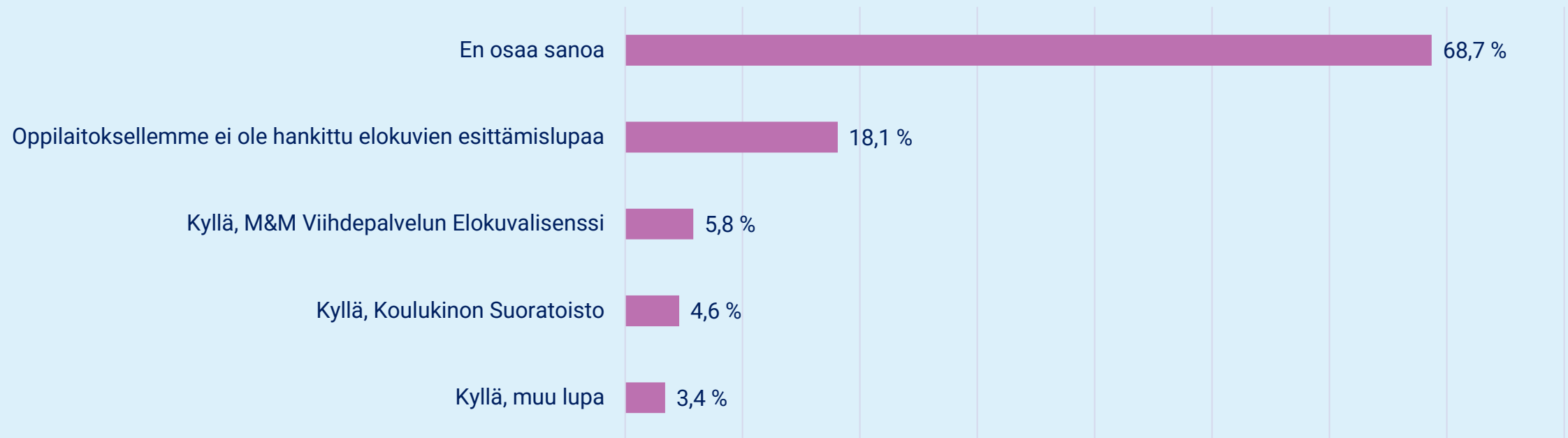

Esitkö yleensä kotimaisia vai ulkomaisia elokuvia?

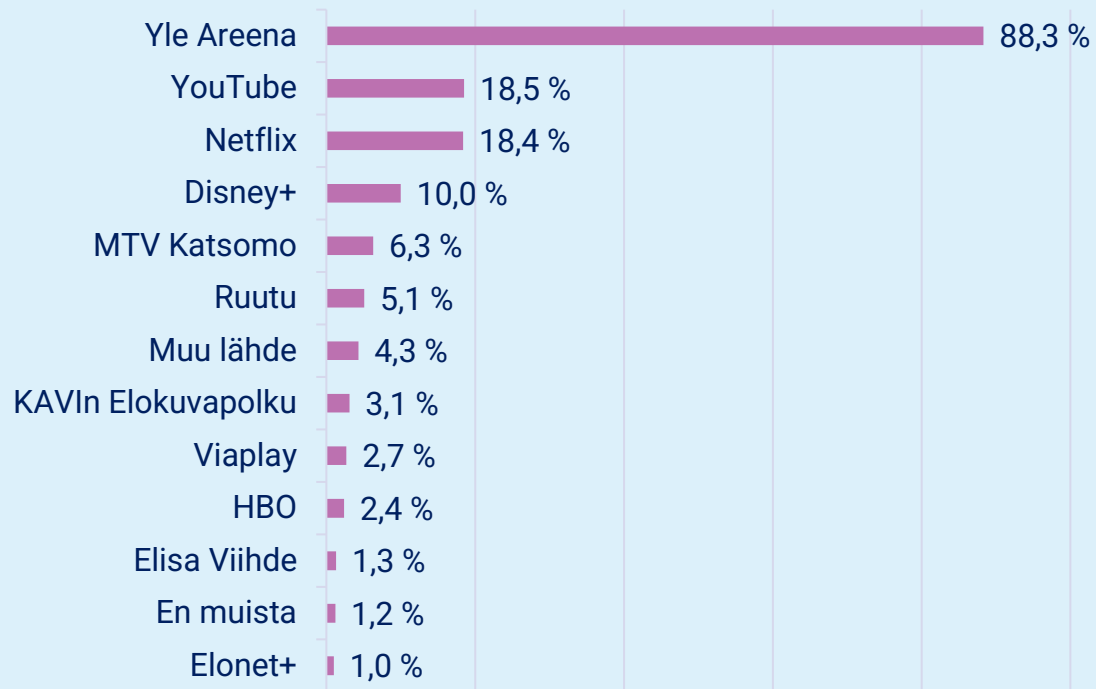
Elokuvien esittäminen opetuksessa

Tiedätkö, onko oppilaitoksesi käyttöön hankittu elokuvien esittämislupia?

Elokuvien esittäminen suoratoistopalveluista

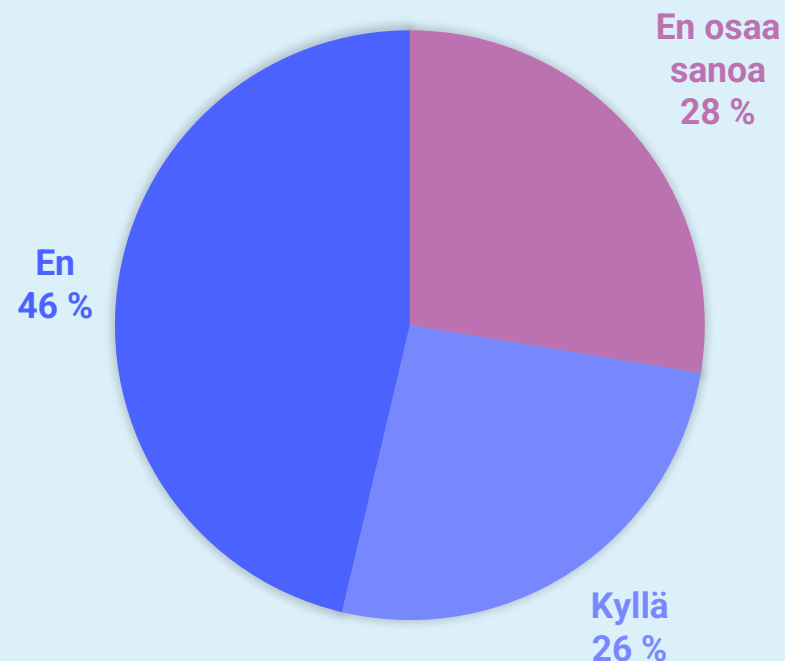
Mistä palveluista olet esittänyt elokuvia viimeisen vuoden aikana?

Muiksi lähteeksi vastaajat ilmoittivat mm. elokuvafestivaalin tarjoaman linkin, Koulukinon Suoratoistopalvelun, SVT Playn ja Viddlan suoratoistopalvelut.

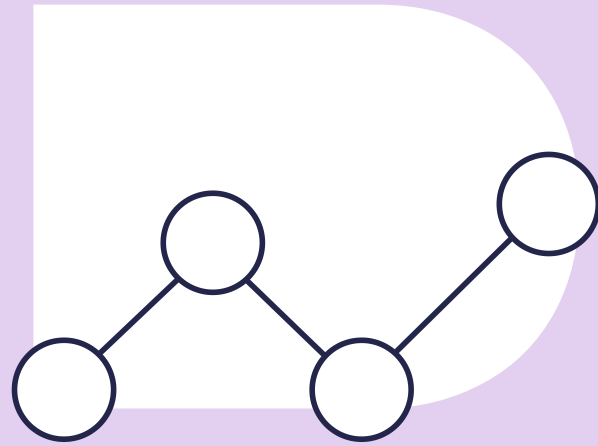
Suoratoistopalvelujen käyttö opetuksessa henkilökohtaisilla tunnuksilla

Käytätkö/käyttäisitkö suoratoistopalveluita henkilökohtaisilla tai perheesi tunnuksilla elokuvien esittämiseen opetuksessa?

Syiksi, miksi ei haluta käyttää omilla tunnuksillaan suoratoistopalveluaan opetuksessa, vastaajat ilmoittivat mm.:

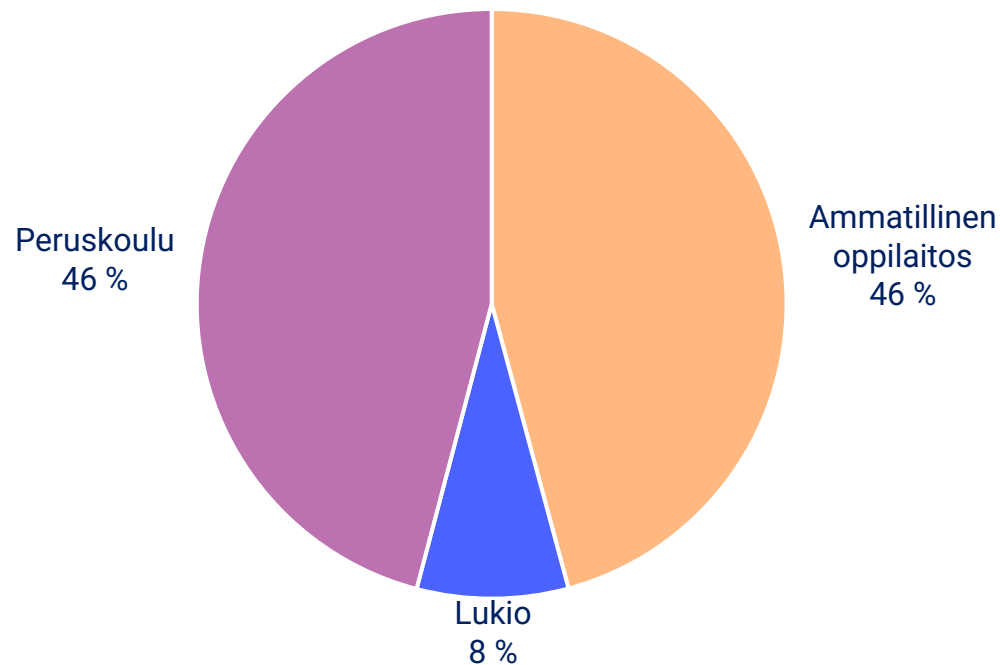
- ei halua käyttää yksityisiä tunnuksia opetuksessa
- se ei ole luvallista/laillista
- tietoturvasyyt
- työnantajan tulisi järjestää työvälineet
- ei ole tarvetta esittää elokuvia opetuksessa
- ei käytä suoratoistopalveluita

Vastaajien jakautuminen

Vastaajien jakautuminen

Millä kouluasteella työskentelet?

- Kyselyyn vastasi yhteensä 1609 opettajaa, koulunkäyntiavustajaa tai ohjaajaa.
- Vastaajista oli 45,8 % ammatillisesta oppilaitoksesta, 45,9 % peruskoulusta ja 8,3 % lukiosta.
- Vastaajista 92,5 % vastasi kyselyyn suomeksi ja 7,5 % ruotsiksi.
- Vastauksia saatiin kaikista maakunnista.

Lisätietoa selvityksestä:

Kopioisto ry

www.kopioisto.fi

tutkimukset@kopioisto.fi